

opretholde adgangen til at nedsætte forhørsretter navnlig vil være til stede under tjeneste i udlandet, hvor straffeprocessuelle efterforskningskridt, der ikke kan vente, nødvendigvis må foretages med det samme eller i hvert fald inden for ganske kort tid, men hvor der ikke er en repræsentant for Forsvarets Auditørkorps til stede.

Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning mv. har peget på, at det vil være ganske kompliceret at udforme bestemmelser, der giver hjemmel for, at en forhørsret kan træffe bestemmelse om straffeprocessuelle efterforskningskridt, træffe bestemmelse om varetægtsfængsling samt foretage afhøringer til brug for straffesager og civile sager. For så vidt angår adgangen til varetægtsfængsling, må det i øvrigt vurderes, hvorvidt adgangen til, at en sådan "ret", der ikke er en domstol, kan træffe afgørelse om varetægtsfængsling, vil være i overensstemmelse med grundloven, jf. dog grundloven § 85.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at de situationer, hvor der i praksis vil kunne blive tale om at foretage straffeprocessuelle efterforskningskridt under ekstraordinære forhold (navnlig under væbnet konflikt og tjeneste i udlandet), i alt væsentligt vil kunne løses ved de bestemmelser, som udvalget i øvrigt foreslår. Efter forslaget til § 9 i militær retsplejelov vil militære myndigheder i princippet kunne foretage alle efterforskningskridt, der er uopsættelige, f.eks. afhøringer, ransagning, beslaglæggelse etc. En bestemmelse om, at sådanne skridt skal kunne besluttes af en forhørsret, er derfor ikke nødvendig, jf. i øvrigt de særlige bemærkninger til § 9, stk. 1.

Behovet for adgang til at træffe bestemmelse om varetægtsfængsling må efter den gældende bestemmelse i alle tilfælde antages at være yderst begrænset. Lovforslagets bestemmelse i § 14 om, at fristen på 24 timer i retsplejeloven § 760 for at fremstille en anholdt i grundlovsforhør under tjeneste i udlandet kan udstrækkes til indtil 3 gange 24 timer, vil endvidere i de fleste tilfælde kunne sikre, at den anholdte kan hjemsendes med henblik på fremstilling i grundlovsforhør inden udløbet af denne frist. Viser dette sig at være umuligt, vil situationen være så ekstraordinær, at fristoverskridelsen kan begrundes ud fra nødretlige synspunkter, eventuelt ud fra princippet om umulighed.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at forhør med henblik på at få protokolleret forklaringer fra sigtede og vidner i straffesager til brug for verserende eller kommende retssager næppe i sig selv kan begrunde, at der søges skabt hjemmel for at kunne nedsætte forhørsretter. For det første vil disse situationer selv under tjeneste i udlandet og under væbnet konflikt for-

mentlig være ganske sjældne. Normalt vil sagen, der verserer i Danmark, kunne udsættes, indtil det er muligt for den pågældende at møde i retten. For det andet må det anses for tvivlsomt, hvilken bevisværdi sådanne forklaringer afgivet for en forhørsret vil have under en retssag. I straffesager vil disse erklæringer skulle behandles efter retsplejeloven § 877, stk. 3, hvorefter dokumenter og aktstykker, som indeholder erklæringer eller vidnesbyrd, kun kan benyttes som bevismidler, når retten undtagelsesvis giver tilladelse hertil. I givet fald måtte der formentlig fastsættes regler om, at vidner, der afgiver forklaring for en forhørsret, afgiver forklaring i overensstemmelse med retsplejelovens regler om vidner, ligesom det formentlig vil være nødvendigt at optage en bestemmelse svarende til straffeloven § 158 om falsk forklaring for retten.

Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har på denne baggrund foreslået adgangen til at nedsætte forhørsretter ophævet.

De gældende bestemmelser i militær retsplejelov §§ 27 og 28 om forhørsretter er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Der henvises til betænkningen, siderne 335 - 337.

4.16. Militær retsplejelov §§ 37 - 44

De pågældende bestemmelser omhandler anvendelsen af disciplinarmidler og er som følge af forslaget til en disciplinarlov overflødige.

Bestemmelserne er derfor ikke medtaget i lovforslaget.

Der henvises til forslaget om militær disciplinarlov.

4.17. Militær retsplejelov § 45

Bestemmelsen omhandler den militære anklagemyndigheds tilsyn med anvendelsen af straffe og disciplinarmidler i forsvaret.

Eftersom reglerne om disciplinarmidler foreslås ændret væsentligt, herunder optaget i en selvstændig lov, og da kompetencen for blandt andet militære chefer til at udstede strafpålæg afskaffes, er bestemmelsen overflødig og derfor udeladt af lovforslaget.

Der henvises til dette lovforslags punkt 3.2. samt forslaget til disciplinarloven.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at få økonomiske eller administrative konsekvenser for staten. Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner, amtskommuner og erhvervslivet. Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.